

Monumentnummer*: 526710

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* 30 september 2002
Kadaster deel/nr 82911/118

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Amsterdam		Amsterdam		Noord-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Dongestraat	8			1078 JW	Amsterdam		
Dongestraat	10			1078 JW	Amsterdam		
Dongestraat	12			1078 JW	Amsterdam		
Dintelstraat	5			1078 VN	Amsterdam		
Dintelstraat	7			1078 VN	Amsterdam		
Dintelstraat	9			1078 VN	Amsterdam		
Dintelstraat	11			1078 VN	Amsterdam		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Amsterdam	V				9898		

Omschrijving**

Inleiding

Een in 1926-1928 tot stand gekomen SCHOOLGEBOUW, in opdracht van de Gemeente Amsterdam gebouwd naar een ontwerp van de architect N. Lansdorp van de Dienst der Publieke Werken in de stijl van de late of verstrakte Amsterdamse School. Het gebouw bevatte in de oorspronkelijke opzet twee dubbele scholen voor Gewoon Lager Onderwijs (G.L.O.), een school voor Voorbereidend Onderwijs (V.O.), een school voor Nijverheids Onderwijs ('Industrieschool van de Maatschappij voor den Werkenden Stand') en een conciërgewoning. Het schoolgebouw is gelegen op een terrein begrensd door de Dongestraat, Geulstraat en Dintelstraat en aan de noordzijde door de bebouwing aan de Deurloostraat. Aan de Dintelstraat bevindt zich het HEK met toegangen tot het grote schoolplein en destijds openbare speelplaats. Thans (1999) is het schoolgebouw in gebruik bij het Europacollege voor Zorg en Welzijn

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

en de Dongeschool.

Omschrijving

Op een groot U-vormig grondplan tot stand gekomen schoolgebouw. Het hoofdgebouw met de lerarenkamers aan weerszijden van de directeurskamer op de bovenverdieping en met de trappenhuizen en leslokalen bevindt zich aan de Dongestraat en heeft een opvallende licht concave gevellijn. Aan de zuidzijde van het hoofdgebouw bevindt zich de inpandige conciërgewoning met vijf kamers. Zowel aan de noord- als aan de zuidzijde staan twee vleugels met het hoofdgebouw in verband; de vleugels flankeren het binnenterrein. Zowel het hoofdgebouw aan de Dongestraat, als de gevel van de vleugel aan de Geulstraat, als de gevel van de noordelijke vleugel hebben een lengte van ruim zeventig meter. In de beide vleugels bevinden zich benevens leslokalen verschillende utilitaire ruimten. De gevels zijn opgebouwd uit roodbruine baksteen met accenten in natuursteen. De verschillende bouweenheden worden gedekt met zadel- en schilddaken met rode pannen. Zowel het hoofdgebouw als de beide vleugels hebben drie bouwlagen. De bovenste bouwlaag bevindt zich ten dele in de kap en heeft aan de te onderscheiden gevelwanden een aaneengeloten rij gelede vensters met tuimelramen in houten kader onder de eenvoudig geprofileerde daklijst. Onder deze rijen vensters bevinden zich banden in siermetselwerk.

De licht concave oostgevel van het hoofdgebouw volgt de flauwe bocht in de Dongestraat. Bij de gevel twee lage, dwarsgeplaatste aanbouwen onder schilddak. De rechteraanbouw heeft nog een dekking met rode pannen. Onder de eenvoudige lijst een aaneengesloten rij vensters met roedenverdeling in houten kader. In de oostgevel verder toegangen met dubbele openslaande deuren met lichten onder luifel. Boven de toegangen een hoog venster met dicht paneel en met horizontale en verticale geleding. Verder eenvoudige vensters met tuimelramen en kleine vierkante vensters. Zowel aan de noord- als aan de zuidzijde de hoge opbouwen van de trappenhuizen met nog drie bouwlagen boven de noklijn. De bovenste bouwlaag is teruggerooid en de opbouw wordt afgesloten met een schilddak met lijst. Aan de vier zijden van de opbouwen bevinden zich verdiept geplaatste smalle en gekoppelde vensters met horizontale roedenverdeling. Verdere uitbouwen en klein balkon. De westgevel heeft in het midden een drie vensterassen brede uitbouw over alle bouwlagen en onder groot schilddak. De vensters van de leslokalen zijn meervoudig horizontaal en vertikaal geleed. Aan weerszijden van de middenrisaliet bevinden zich geveldelen met gekoppelde en gelede vensters met tuimelramen. Toegangen tot de speelplaats met eenvoudige dubbele deuren. De trappenhuizen hebben nog de oorspronkelijke betegeling bij trappalen en -wanden. Verspreid komen nog trappenhuisvensters voor met delen van de oorspronkelijke glas-in-lood raamvulling in geometrische patronen. De dubbel openslaande gangdeuren hebben nog de oorspronkelijke handgrepen. De directeurskamer met de beide lerarenkamers liggen aan een verbreed deel van de gang op de bovenverdieping. Een getrapte, verlopende doorgang verleent toegang tot een klein portaal waaraan de kamers zijn gelegen. Het verbrede deel van de gang heeft een houten borstwering waarin een tweetal dito banken is opgenomen. De bovenzijde van de wanden heeft een doorlopende wandschildering met voorstellingen uit de wereld van techniek, transport en bouwnijverheid.

De beide vleugels aan de speelplaats wijken licht vanaf het hoofdgebouw. In verband met de lichttoetreding bevinden de grote vensters van de leslokalen zich in beide vleugels aan de zuidzijde. De zuidgevel van de noordvleugel heeft op de begane grond zes grote en meervoudig horizontaal en vertikaal gelede vensters van de leslokalen. In het midden een lage risaliet met vensters en verdiept, twee paar dubbele toegangsdeuren. Op de verdieping acht grote vensters van de leslokalen. De kopse gevel heeft benevens natuurstenen lijsten en risalering een hoge deels vanuit het muurwerk opgaande schoorsteen met getand metselwerk en opengewerkt gemetselde afsluiting. De noordgevel van de noordvleugel heeft steeds vijf kleinere vensters aan weerszijden van twee aanbouwen over twee verdiepingen. De noordgevel van de zuidvleugel heeft op de begane grond vijf kleinere vensters aan weerszijden van twee

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

lage portalen met elk hoge vensters en verdiepte, dubbele toegangsdeuren. Op de verdieping boven de portalen twee toegevoegde vensters en in het midden van de gevel paarsgewijs andersvormige vensters. Aan de linker- en rechterzijde op de begane grond een erkerachtige vensteruitbouw. De zuidgevel van de zuidvleugel heeft op de begane grond zes grote en meervoudig horizontaal en vertikaal gelede vensters van de leslokalen. In het midden een lage aanbouw met grote gelede vensters. De kopse gevel is gelijk aan die van de noordvleugel, maar heeft op de hoek van de Dintel- en Geulstraat een kalkstenen bouwbeeldhouwwerk (60 cm) voorstellende een lezend jongetje, van de hand van de beeldhouwer Hildo Krop (1929).

Bij de Dintelstraat aan de westzijde van het schoolplein worden de vleugels met elkaar verbonden door het schoolhek. Dit metalen hek op gemetselde en natuurstenen voeting volgt de flauwe bocht in de Dintelstraat. Toegangen met dubbel draaihek tussen gemetselde posten met natuurstenen accenten.

Waardering

U-vormig schoolgebouw uit 1926-1928 met hek van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische en typologische waarde als uitwendig gaaf bewaard en representatief voorbeeld van een symmetrisch opgezet onderwijsgebouw in de voor de bouwtijd en functie kenmerkende Amsterdamse School-trant. Tevens van belang wegens de beeldbepalende situering in het Plan Zuid van Berlage in Amsterdam en het markante silhouet met twee traptorens. Het bouwbeeldhouwwerk van Hildo Krop en de wandschildering bij de directeurskamer op de bovenverdieping vormen een toegevoegde waarde.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Onderwijs en wetenschap

Functie

Schoolgebouw

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument